

Канцур Я. С.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ
СИСТЕМИ ОПЕРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ
В СУЧАСНИХ УМОВАХ**

Проблеми формування, розвитку та вдосконалення систем оперативного управління на підприємствах, що функціонують в умовах жорсткої конкурентної боротьби, носять актуальний характер, так як їх розв'язання сприяє підвищенню ефективності використання виробничого потенціалу з метою випуску конкурентоспроможної продукції за умови мінімізації витрат. Забезпечення конкурентоспроможності продукції та підприємств в цілому тісно пов'язане із використанням інноваційних технологій оперативного управління підприємством [1; 2]. В ринкових умовах високої ефективності господарювання можливо досягти тільки при такій організації виробничого процесу, яка дозволяє швидко реагувати на зміни зовнішнього та внутрішнього середовища, що потребує цілеспрямованої взаємодії окремих структурних підрозділів та своєчасного маневрування ресурсами, а отже, дієвої системи оперативного управління підприємством.

Науковцями оперативне управління визначається як «вплив на організацію, що складається з планування діяльності, постановки виробничих завдань, створення системи вимірювання та оцінки виконаної роботи, контролю за виконанням завдань, подальшого вдосконалення процесу управління» [3, с. 20]. До об'єктів оперативного управління відносять «процеси (виробництво, ремонт, транспортування) й ресурси (сировина та матеріали, трудові ресурси, праця, потужність підприємства)» [4, с. 46].

Основні завдання оперативного управління на підприємстві полягають у наступному:

- встановленні та обґрунтуванні обсягів робіт у всіх структурних підрозділах підприємства;

- забезпеченні постачання на ринки збуту продукції необхідного асортименту, заданої якості, в обумовлені терміни;
- максимізації ефективності використання усіх видів виробничих ресурсів;
- досягненні узгодженості роботи усіх структурних підрозділів;
- забезпеченні ритмічності виробництва;
- забезпеченні пропорційності завантаження обладнання;
- досягненні зменшення тривалості виробничих циклів.

Важливим елементом системи оперативного управління на підприємстві є розмежування показників та параметрів процесу виробництва у часі, а саме розбивка довгострокових, зокрема річних, планів на квартальні, місячні, подекадні, подобові, позмінні, почасові плани та показники. Не менш важливою є деталізація планів в межах окремих підрозділів з урахуванням визначеного проміжку часу.

Необхідність вдосконалення системи оперативного управління на підприємствах обумовлена наступними факторами:

- наявністю недосконалої нормативної бази, що регламентує виробничі процеси;
- відсутністю дієвих механізмів, алгоритмів та методів оцінки ефективності діючих систем оперативного управління;
- відсутністю дієвих методів аналізу відповідності діючих систем оперативного управління вимогам виробництва;
- недостатньою кількістю та якістю умов для саморозвитку системи оперативного управління підприємством;
- недостатнім рівнем контролю з боку керівництва за якістю та ефективністю оперативного управління.

За таких умов система оперативного управління перетворюється на механізм, який несе негативні наслідки, гальмує та унеможлиблює можливості підвищення ефективності виробництва, призводить до відчутних втрат матеріальних, трудових, фінансових ресурсів, а отже потребує вдосконалення, а іноді впровадження нових сучасних інноваційних систем оперативного управління.

Основними завданнями вдосконалення системи оперативного управління підприємства є: зростання ефективності управління проектуванням нових виробів, підготовкою процесу виробництва, виробництвом, постачанням, збутом; перебудова і структурування інформаційних потоків між структурними підрозділами з метою отримання необхідної планово-облікової інформації на усіх рівнях управління.

Система оперативного управління на підприємстві повинна забезпечувати підтримку параметрів його функціонування у встановлених межах за рахунок своєчасного впливу на вхідні та вихідні потоки у функціональних підрозділах від проектування до збуту продукції в режимі реального часу. Для виявлення та попередження відхилень виробничого процесу від встановлених параметрів система оперативного управління повинна володіти повною інформацією щодо параметрів функціонування усіх структурних підрозділів підприємства, що вимагає інтегрування інформаційних потоків до системи оперативного управління. Отже, важливим завданням в межах роботи, націленої на вдосконалення оперативного управління, є побудова ефективної системи інформаційного забезпечення, що ґрунтується на сучасних комп'ютерних, програмних, інформаційних технологіях. Тобто, поглиблення автоматизації оперативного управління на підприємстві є вагомим фактором успіху в процесі вдосконалення системи оперативного управління на підприємстві.

Список використаних джерел:

1. Хан Д. Планирование и контроль: концепция контроллинга / Д. Хан ; под ред. А. А. Турчака, Л. Г. Головача, М. Л. Лукашевича. – М. : Финансы и статистика, 1997. – 654 с.
2. Дубровин И. А. Организация и планирование производства на предприятиях / И. А. Дубровин. – М. : МГУПБ, 2000. – 237 с.
3. Гринько Т. В. Управління змінами на підприємствах – необхідна умова забезпечення їх розвитку / Т. В. Гринько // Бізнес Інформ. – 2013. – № 10. – С. 247–252.
4. Гринько Т. В. Формирование механизма инновационного развития предприятия / Т. В. Гринько // Инвестиції: практика та досвід. – 2011. – № 7. – С. 18–22.
5. Економічне управління підприємством : навч. посіб. / А. М. Колосов, О. В. Коваленко, С. К. Кучеренко, В. Г. Бикова ; за заг. ред. А. М. Колосова. – Старобільськ : Вид-во держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка», 2015. – 352 с.